

Een ervaring, die je leven verandert...

Het COME ontmoetingsseminar 2010 is alweer achter de rug. De leden van het MO comité hebben gezocht naar deelnemers, die voor wat betreft hun achtergrond zo verschillend mogelijk waren. Er waren onder andere een deelnemer uit één van de nederzettingen, iemand uit de Golan Hoogvlakte en een aantal orthodox religieuze deelnemers. In november zullen comitéleden in het Midde-Oosten dit seminar uitgebreid evalueren. Deelnemers van het afgelopen seminar hebben inmiddels diverse ontmoetingen gehad en ook deelnemers van het seminar van vorig jaar (2009) hebben in oktober een bijeenkomst georganiseerd om de banden weer aan te halen.

Ik kijk terug op een goed seminar. De positieve mondelinge en schriftelijke evaluaties door de deelnemers geven ons de motivatie om de seminars te blijven organiseren. Diverse deelnemers noemden het seminar een 'life changing experience'. Een Palestijnse deelnemer formuleerde het zo: "Deze seminars zijn noodzakelijk, ze bieden ontmoeting en dialoog met jezelf en met de ander, welke de nodige stappen vormen op de lange weg naar het oplossen van dit conflict". Een Palestijnse deelnemster

"Als we de realiteit willen veranderen, dan moeten mensen hun hele leven veranderen"

zei: "Het was een lange en emotionele ervaring. In het begin was ik erg cynisch: wat doe ik hier in vredesnaam? Nu voel ik dat het heel belangrijk is, ik heb veel geleerd. Ik ben niet van mening veranderd, maar ik geloof nu dat dialoog niet slecht is. Ik ben ervan overtuigd dat we de maatschappij van binnenuit moeten en kunnen veranderen." Een Israëlische deelnemster verwoordde het zo: "Ik wil geloven dat het effect heeft op het leven van de deelnemers. Als we de realiteit willen veranderen, dan moeten mensen hun hele leven veranderen, zij moeten zichzelf veranderen. Ik ga terug met veel nieuwe motivatie om iets te doen."

Het seminar vond plaats van 23 juli tot 2 augustus 2010, in het oude vertrouwde dorpje Droushia, Cyprus. 28 Israëlische en Palestijnse jongeren hadden de moed om deel te nemen. Elke deelnemer komt met zijn of haar eigen verwachtingen en achtergrond naar het seminar. Sommigen willen een dialoog creëren, nieuwe hoop mee naar huis nemen, oplossingen vinden of de ideeën van de andere kant leren kennen; anderen komen om statements te maken, om de andere kant te zeggen hoe slecht de situatie is of om meningen te veranderen. Alle deelnemers hebben echter iets met elkaar gemeen: zij staan open voor een ontmoeting met de andere kant van het conflict. Stuk voor stuk hebben zij de moed om aan dit seminar deel te nemen.

Wij moeten niet onderschatten hoe moeilijk het is voor bijvoorbeeld Palestijnen die op de Westelijke Jordaanoever wonen, om naar een seminar te komen waar ze "de vijand" zullen ontmoeten. Vanaf de eerste dag, bij de kamerinde-

ling en de kennismakingsspelletjes, kan het lijken alsof alles normaal is. Wij zijn ons er echter van bewust dat dit voor de deelnemers een bijzonder situatie is, waarvoor "normaal" al bedreigend is.

Op de laatste avond organiseerden een aantal deelnemers een "farewell party". Zij vroegen of mensen hun eerste indruk van anderen wilden geven. Dit leverde een aantal ontroerende bekentenissen op. Een Palestijnse uit de Westelijke Jordaanoever zei dat zij de eerste dagen niets tegen haar Israëlische kamergenote had gezegd, omdat ze zeker wist dat ze haar niet aardig zou vinden. Maar met het verstrijken van de dagen kon ze niet anders dan aan zichzelf toegeven dat haar kamergenote wel een aardig, warm en leuk persoon is. Er volgde daarna een warme omhelzing.

Wanneer een Palestijnse deelnemer op de laatste dag zegt: "Dank jullie wel comitéleden, dat jullie mij de kans hebben gegeven om voor de eerste keer in mijn leven persoonlijk Israëliërs te ontmoeten. Bedankt Israëliërs, dat jullie mij gelijkwaardig behandeld hebben," dan ben ik mij er weer van bewust hoe belangrijk en bijzonder dit werk is, en hoe noodzakelijk het is dat COME deze seminars blijft organiseren! Dit kan alleen met de financiële steun van onze donateurs. De dank van de deelnemers wil ik bij deze aan u overbrengen.

Maike Hoffer

“Reality and Hope”

Dit was het thema van het laatstgehouden seminar. Zoals u heeft kunnen lezen in het verslag van onze projectleider, Maaïke Hoffer, is het ook dit jaar weer een groot succes geweest. Mede ook dankzij onze achterban van trouwe donateurs bestaat onze stichting al langer dan dertig jaar. De meeste donateurs behoren echter tot de oudere generatie. Steeds meer donateurs vallen weg en er komen nauwelijks nieuwe bij. Dat is onze “Reality”; zie ook het financieel verslag van de heer Binte Roda.

Als bestuur zijn we al lange tijd druk doende om een aantal fondsen te benaderen voor het sponsoren van het werk van onze stichting. We doen ons uiterste best, geïnspireerd door onze donateurs en de energieke inzet van het comité in het midden Oosten, om een doorstart mogelijk te maken. Dit vergt geduld, maar er is ook “Hope”. Het zou jammer zijn als dit mooie en belangrijke werk noodgedwongen tot een einde zou komen.

Op dit moment is onze website geheel vernieuwd. Ik nodig u van harte uit om een kijkje te nemen op: www.stichting-come.info

Bij voorbaat dank voor uw inzet en belangstelling,
Namens het bestuur,

Han Ullersma, voorzitter

Realiteit en Hoop, mijn dagelijks dilemma

Tel Aviv, september 2010

Tijdens de laatste dagen van het COME seminar op Cyprus, toen we werden gevraagd iets te schrijven over onze ervaringen als leden van het comité, schoten mij onmiddellijk de hierna volgende vragen te binnen. Blijkbaar heb ik deze vragen al zo vaak gehoord, dat ik mij verplicht voelde deze gelegenheid te gebruiken om ze te beantwoorden:

“Waarom doe je dit? Waarom kies je ervoor om de enige ‘echte’ vakantie die je hebt per jaar te spenderen aan het seminar en aan al de rompslomp dat het comité met zich meebrengt, in plaats van aan een ‘gewone’, ontspannen vakantie, zoals een reis naar het buitenland, binnenlands toerisme. Of aan een bezoek aan het strand of het nachtleven in je eigen stad? Natuurlijk kan ik vele passende antwoorden geven, bijvoorbeeld dat ik dit doe voor de gemeenschap, dat ik het voor vrede in het Midden-Oosten doe of dat ik het voor mijn eigen volk doe.

*“partijdig tegen diegenen,
die geloven in vrede in het
Midden Oosten”*

De bovengenoemde antwoorden zijn allemaal juist, maar de waarheid is anders. Dit seminar is jaarlijks mijn enige kans om terug te kijken op alle gebeurtenissen van het afgelopen jaar en ze vanuit een neutrale plek te onderzoeken. Het is mijn enige kans om met veel verschillende mensen, die elk op zijn of haar eigen manier in mijn realiteit leven, te praten over de kleine incidenten die ons leven in de regio bepalen. Het is mijn enige kans om wat er werkelijk gebeurd is gedurende het jaar in perspectief te zien, in plaats van te geloven wat ik op het nieuws heb gehoord. Dit seminar is de enige echte koppeling tussen mijn bestaan en de realiteit; althans, het is de meest “zuivere” koppeling.

Op Cyprus, een neutrale plek, zijn waar de macht van het woord niet langer relevant is, waar iedereen gelijk is, waar de meesten van ons het onbehagen voelen en tegelijkertijd overweldigd zijn. Op die plek zijn waar praten over ‘feiten op de grond’ niet meer interessant is, waar de dagelijkse realiteit

Memoriam voor Bob van der Steen

door Marius Groeneveld

Op 9 juni 2010 is Bob van der Steen overleden. Voor het werk van COME heeft hij zich vanaf het begin ingezet.

Elk mensenleven is een uniek getuigenis aan hen die hun levenspad verder mogen gaan.

Bobs getuigenis:
Bezieling
Toewijding
Volharding
Leren
Veranderen.

En de liefelijkheid van de Heer onze God zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat.

Psalms 90:17

betekent dat we onze achtergrond, verhalen en overtuigingen opnieuw moeten onderzoeken. Nu in een sfeer van wederzijds respect en begrip. Dit maakt het seminar jaarlijks een bron van feedback voor mijzelf; het laat mij zien dat ik op de juiste weg ben. Het is ook een bron van hoop. Hoop die sterker is dan de dagelijkse routine en het horen van het ‘partijdig’ nieuws, partijdig tegen diegenen die geloven in vrede in het Midden-Oosten. Het seminar bevestigt steeds weer mijn hoop dat de kleine verandering die nu ook plaats vindt bij de deelnemers, mijn beloning is.

Zaki Diab, één van de beide Palestijnse juristen, die in Israël wonen (op de foto vierde van links)

De wereldgeschiedenis op een kier...

Het Leerhuis “de Valkenburcht” in Maarsbergen is vanaf de oprichting van COME, toen nog MOCP, door Bob van der Steen betrokken bij de ontmoetingsseminars. Iedere zondag wordt een gedeelte van de collecte bestemd voor de stichting COME Annemarie Booijen, predikant en opvolger van Bob van der Steen eindigde haar uitleg na een informatieavond van Douwe van der Sluis als volgt:

“Woorden kunnen een Godswonder zijn, want jonge mensen, Israëliërs en

Palestijnen nemen een uitnodiging aan om naar Cyprus te komen en spreken zich uit. Zij gaan misschien ook luisteren, laten hun angst zien, zien de angst van de ander. Dat vertelde Douwe van der Sluis afgelopen maandag in deze zaal. Die jonge mensen komen, deels tegen heug en meug, maar ze komen wel. En strijden hun strijd met woorden. Verre van argeloos, verre van weerloos, maar wel in gesprek. En naast woorden van strijd weet men uiteindelijk ook andere te vinden.

Woorden?

Het meest ontroerende vond ik dat ze

samen op een kamer slapen, Israëliërs en Palestijnen. Het is natuurlijk nog lang geen bruiloft, maar met ‘samen op een slaapkamer’ zijn we toch al een eindje in de richting. De meest overtuigende ontdekking in zo’n week is, als we Douwe van der Sluis mogen geloven, misschien nog wel het feit dat die ander net zo snurkt als jij. Op het moment dat we het meest weerloos zijn, worden we voor elkaar herkenbaar. Jonge mensen snurken de nacht aan flarden. Ze snurken de wereldgeschiedenis op een kier!

Even voorstellen: Japke van Malde

Sinds enkele maanden ben ik bestuurslid en voor velen van u zal mijn naam niet onbekend zijn: ik schreef geregeld korte verslagen in LINK over de studiereizen die ik samen met Douwe van der

Sluis organiseerde voor mijn Pabo studenten van Hogeschool INHolland. Sinds september 2009 werk ik niet meer bij de Hogeschool, maar bij de Remonstrantse Broederschap als landelijk coördinator jongerenwerk en ik ben voorganger in Nieuwkoop. Daarmee is een eind gekomen aan het organiseren van studentreizen, maar als bestuurslid van de stichting blijf ik toch betrokken bij het Midden Oosten.

Ik volgde ook enkele Jeruzalemseminars die door COME werden georganiseerd en de boeiende lessen en lezingen daarvan hebben me veel geleerd over de complexiteit van de situatie daar.

We willen in het bestuur proberen om het werk van de Stichting mogelijk te blijven maken, en daarvoor is nodig dat we ons bezinnen op externe financiering van de seminars op Cyprus. Op dit moment zijn we in de “brainstormfase”; wij zullen u over de uitkomst in een volgende nieuwsbrief ongetwijfeld informeren.

Verslag seminar Cyprus juli 2010

Ik wil graag een paar bijzondere momenten met u delen van het afgelopen COME seminar. Op de laatste dag van het seminar komen die momenten samen, daarom begin ik bij het eind.

We zijn tien dagen verder. Tien dagen gevuld met “history timelines”, “hot topics”, “personal appointments”, culturele avonden, films, uitgaansavonden in Paphos, verdriet, plezier en vooral vele, vele discussies. Het is de laatste dag. In de dagen hiervoor heb ik verschillende gesprekjes gehad met deelnemers. Een enkeling had verwacht dat het meer een soort vakantie zou zijn. Beetje bruin worden, boekjes lezen, beetje kletsen. Dat had ie gedacht! Een Palestijnse die het in het begin erg moeilijk had met de kennismakingsactiviteiten, is trots op zichzelf dat ze gekomen is. Ze vertelt dat ze de eerste dag echt niet zat te wachten op het uitwisselen van persoonlijk informatie. Boos was ze. Nu is ze blij dat ze de stap heeft gezet, dat ze in gesprek is gegaan met Israëliërs en zelfs een kamer heeft gedeeld met een Israëliërs meisje. Ze wil dat haar dochter het ook meemaakt als ze er aan toe is.

De laatste dag. Deelnemers vertellen wat ze hebben ontdekt de afgelopen dagen en hoe ze dat hebben ervaren. Een Israëliërs meisje zegt dat ze nu beter begrijpt hoe diep de angsten zitten, de tradities, de verhalen, de verschillen. Ze stelde zich ook de vraag hoe het nu verder moet en of er een oplossing is. Zo ja, hoe die er dan uitziet.

Daarna vertelde iedereen wat de meeste impact heeft gemaakt op hem

of haar, “for good or for bad”. Wat mij het meest trof, is een onverwachte opmerking van een Israëliërs jongen die in Ma’ale Adumim woont, een joodse nederzetting in bezet Palestijns gebied. Het is een jongen die vanaf het begin van het seminar in de heftigste discussies verzeilde, die hij zelf ontketende, door zijn uitgesproken en ongenuanceerde opmerkingen. Op de laatste dag vertelde hij dat hij het meest geraakt was door het gevoel dat hij kreeg bij het spelen van de spelletjes tijdens de Palestijnse culturele avond. Hij speelde vroeger dezelfde spelletjes. Het gaf hem het gevoel dat hij niet zo veel verschilt van hen, dat hij niet zo anders is dan Palestijnen. Opeens deelde hij culturele tradities met hen! Terwijl hij het zegt zwellen er tranen in zijn ogen op. Het Palestijnse meisje dat naast hem zit, raakt ontroerd. Het is een aangrijpend moment, omdat de heftigste discussies tussen hen ontstonden.

“opeens deelde hij culturele tradities met hen!”

Door dit soort momenten realiseer ik me weer hoe bijzonder het is waar we mee bezig zijn. Hoe belangrijk en tegelijkertijd hoe klein en kwetsbaar een COME seminar is. Vooral nu het politieke klimaat buiten het seminar alleen maar lijkt te verslechteren.

Iris Meljes

Financieel verslag van het ontmoetingsseminar

Voor het organiseren van ontmoetingsseminars zijn, moed en inkomsten nodig. Over het laatste gaat dit verslag. Het ontmoetingsseminar 2010 vond weer plaats in Droushia op Cyprus, van 23 juli tot 2 augustus. De locatie was dit jaar

nieuw voor COME. Het was weer een bijzonder goed seminar. Onze bewondering geldt onverkort voor de inzet van zes leden van de landen comités, de 28 deelnemers en de twee Nederlandse begeleiders. Onderstaand het financieel verslag.

	per persoon		36 deelnemers
Verblijfposten (als hoogste post)	€ 529,00		€ 19.030,00
Vliegtickets, gemiddeld	€ 370,00	€ 13.328,00	
Overige vervoerskosten	€ 29,00	€ 1.058,00	
Totaal reiskosten	€ 399,00		€ 14.386,00
Kosten voor gebruikte materialen en overige kosten	€ 21,00		€ 764,00
In totaal bedroegen de kosten	€ 949,00		€ 34.180,00
Bijdrage van de deelnemers	€ 105,00		€ 3.775,00-
Netto kosten voor de stichting	€ 844,00		€ 30.405,00

Aan donaties ontvingen wij € 11.351,00. Dit betekent een tekort van € 19.054, waardoor wij onze reserve moeten aanspreken. Het betekent ook dat er volop ruimte is om het voortbestaan van ons werk met een gift te steunen. Het bestuur is vastbesloten te blijven zoeken naar financiële middelen. Wij hopen op uw geldelijke steun om verder te gaan. Dit geeft ons de kans om ook in 2011 door te gaan met het ontmoetingswerk in het Midden Oosten. Een interessante mogelijkheid is om een deelnemer met een groep financieel te sponsoren. U krijgt dan na het seminar een verslag van de betreffende persoon. Neemt u in dit geval contact op met het secretariaat.

Ons gironummer is **3733187** van de stichting COME in Driebergen

Uw gift is fiscaal aftrekbaar voor de inkomstenbelasting, want de stichting COME, gevestigd te Baarn is bij de belastingen

ingeschreven als ANBI-instelling. Over uw legaat of erfstelling hoeft COME geen successierecht te betalen. Ook van schenkingsrecht is de stichting vrijgesteld.

Uw gift, erfstelling of legaat kan van doorslaggevend belang zijn voor het actief voortbestaan van COME Als het ontmoetingswerk van COME door u zo belangrijk wordt gevonden als door de deelnemers in het Midden Oosten wordt beklemtoond en door de Nederlandse "insiders" wordt onderstreept, dan moeten wij er voor zorgen dat nog langere tijd het werk kan doorgaan, ook als wij zelf de fakkel moeten overdragen. Heeft u een fakkeldrager onder uw kinderen, neven of nichten, die mee wil helpen COME op de been te houden? Heeft u een plaats in uw testament voor COME? Bericht ons: secretariaat COME! Engweg 31, 3972 JC Driebergen 0343-520994, g-opstelten@kpnmail.nl

Binte Roda

LINK is een uitgave van:

stichting

C.O.M.E.

Communication Middle East

Secretariaat

Engweg 31, 3972 JC Driebergen
e-mail: g-opstelten@kpnmail.nl
Bankrekening 3733187
t.n.v. stichting Come, Driebergen

Bestuursleden

Han Ullersma, *voorzitter*
Binte Roda, *penningmeester*
Rita Opstelten, *secretaris*

Henk Lensink, *lid*
Japke van Malde, *lid*
Joël Vos, *lid*
Douwe van der Sluis, *adviseur*